

EDDIE CAMPBELL: "Vaikutelmat ovat tarkkuutta tärkeämpiä"

Harri Römpötti ja Ville Hänninen

Kemin sarjakuvapäivillä vierailut Eddie Campbell on piirtänyt Helvetistä-teoksen, yli 500-sivuisen tulkinnan Viiltäjä-Jackistä. Alan Mooren käsikirjoittama mammutti on yksi harvoja suomennettuja nykysarjakuvan suurtöitä.

- Suomalainen versio oli itse asiassa ensimmäinen käännös. Aloitimme sarjan tekemisen vuonna 1988. Sen piirtäminen kesti kymmenen vuotta. Alan kuvaili koko tarinan minulle heti alussa puhelimesta, Australiassa asuva skotti Campbell, 45, muistelee.

Tähdiksi jo 1980-luvulla noussut Alan Moore tunnetaan maanisen tarkkana kirjoittajana, jonka käsikirjoituksissa saattaa olla useita sivuja yhtä sarjakuväsivua tai jopa ruutua kohti. Helvetistä-käsikirjoitus oli noin 25-senttinen pino paperia.

- Lisäksi Alan lähetti minulle kirjoja ja noin 120 itse ottamaansa valokuvaa Lontoosta. Aluksi Viiltäjä-Jack ei erityisemmin kiinnostanut minua. En välitä kauhasta tai melodraamasta, mutta halusin työskennellä Alanin kanssa.

Eikä kauhutarina sarjamurhaajasta ollut Moorellekaan pääasia. Helvetistä on viktoriaanisen Lontoon elämäntapojen ja yhteiskunnan tarkka ruumiinavaus. Campbell luonnehtii sitä rikospaikkatutkimukseksi.

- Alan käytti Whitechapelin murhia 1900-luvun täystuhojen symbolina. Pidän ajatuksesta: jonkin kuvaamisesta symbolien ja analogioiden kautta. Toisaalta minua kiinnosti piirtää viktoriaanista arkielämää. Helvetistä ei ole piirretty kauhukliseilla. Tarinaa on kulunut melkein sata sivua, kun ensimmäinen murha tapahtuu. Luulen, että näkyvin murhakohtaus kauhistuttaa, koska piirsin naisen ruumiin hyvin arkisesti, Campbell pohtii.

- Tapa, jolla synkkyys on piirretty, on minun käsialaani. En vaikuttanut tarinan kulkua tai sivutaittoa. Piirrostyylin ohella vain ruutujen sisäinen sommitelma on minulta peräisin. Toisaalta piirtäjän pitääkin olla nöyrä, kun toteuttaa toisen tarinaa. Sitä paitsi pääsen omista lehdis-

säni toteuttamaan tarinankertojan intohimojani aivan riittävästi.

Helvetistä sitoo Viiltäjä-Jackin kautta yhteen 1800-luvun lopun yhteiskunnan kerrokset prostituoiduista kuningashuoneeseen. Sarjakuvan Viiltäjä-Jack on tohtori Gull, joka oli todella olemassa.

- Gull oli merkittävä lääkäri ja edisti lääketiedettä. Häneltä on peräisin anoreksian nervosa nimi. En usko, että hän oli todella Viiltäjä-Jack, eikä usko luullakseni Alankaan. Mutta hän oli hyvä hahmo, jonka kautta tarina sidottiin kuninkaalliseen salaliittoon.

- En halunnut juuttua yksityiskohtiin. On vain hyvä, että asun Australiassa ja piirsin Lontoon kuvista ja muistista. Moderni Lontoo olisi ollut vain tiellä. Vaikutelmat ja tunnelma ovat tärkeimpiä

By Autumn 1988 I'm thinking seriously about writing something lengthy on a murder. The Whitechapel killings aren't even considered 'too played-out' too obvious.

Publicity around the Crime's Centennial, however, leads me to Knight's book. Ideas coalesce. There is a serial in Steve Ross's 'Time', I contact Eddie Campbell.

The rest is bloody pseudo-history.

"Sanoisin, että olen nyt sarjakuvapiirtäjä, koska en muuta osaa. En ehkä haluaisikaan: minä ajattelen maailmaa sarjakuvien, en musiikin tai kirjallisuuden keinoin. Tämä on minun tapani ilmaista itseäni, kertoa maailmasta", pohtii Eddie Campbell uravalintaansa.

kuin tarkkuus, Lontoossa vuosia asunut ja kaupungin läpikotaisin tunteva Campbell kertoo.

- Minulle tärkein jakso on 40 sivua, jossa Gull kiertää Lontoota. Sain piirtää kaupunkia ja sen arkkitehtuuria päivän eri aikoina, erilaisissa valaistuksissa, kuin impressionistiset maalarit. Piirroksista ei voi päätellä, miten hevosrattaat toimivat. Jos niitä katsoo läheltä, näkee vain viivojen syheröä.

Henkilökohtaisuus kohtaa symbolismin

Teini-ikäisenä Campbell ihaili Claude Monetia ja kuvitteli itsensä impressionistiseksi maalariksi. Hän ryhtyi kuitenkin piirtämään sarjakuvia, elätettyään ensin itseään vuosikautia sekatyömiehenä - milloin baarimikkona, milloin tehtaassa duunarina. Campbellin merkittävin varhaistyö on edelleenkin Bacchus-lehdessä ilmestynyt Alec-sarja, jonka hän aloitti vuonna 1980. Se oli omaelämäkerrallisen sarjakuvan aallon edeltäjä.

- Luin silloin muun muassa Henry Milleriä ja Jack Kerouacia. Heidän kir-

IMMORTALITY ISN'T FOREVER.

joissaan oli henkilökohtaista rehellisyyttä, joka viehätti minua. Yritin tuoda sitä sarjakuvaan. Sarjakuvalla on myös kyky käyttää kuvallista symboliikkaa, joka ei toimisi kirjallisuudessa.

Nykyään Campbell esiintyy sarjakuvissaan Alec'n sijaan omalla nimellään. Hienovaraiset surrealistiset elementit syventävät ja tiivistävät omia kokemuksia. Niiden lisäksi hän on tehnyt Bacchus-sarjaa, jossa kreikkalaisen mytologian jumalat on siirretty nykyaikaan.

- Tahdoin piirtää eksoottisia seutuja ja keksin viedä viinin jumala Bacchuksen ja muut Kreikan mytologian hahmot matkalle Etelä-Amerikasta Sisilliaan. Halusin myös riisua myyteiltä sankaruuden ja antaa heille arkiset luonteet. Toisin sanoen riisuin jumalilta heidän symbolisuuttaan.

- Alec'in - tai "Eddie'n" kuten sarjaa nykyisin kutsun - kohdalla olen menettänyt toisin päin. Tarinat ovat tulleet vuosi vuodelta omaelämäkerrallisemmiksi, mutta myös vertauskuvallisemmiksi. Uudessa Bacchus-lehden numerossa kuvaan "Metamorphosis"-tarinassa hyönteistä, joka hyökkää ruumiiseeni nukkuessani. Lyhyessä kaskalaisessa episodissa pääsen paitsi viittaamaan Bob Kanen Batmaniin ja tohtori Gullin hahmoon myös tutkaillemaan omaa vanhencmistani ja keski-ikäni kriisiäni symbolisella tasolla.

- Ja tästä myös pidän Bacchus-lehdessä eniten! Voin vaihdella teemoja ja lähestymistapoja, hypätä hulluista ideoista ja teknisistä kokeiluista syvällisiin pohdintoihin. Omat tarinani ovat rakenteellisesti hyvin lähellä "keskustelua". Lineaarisen tarinankerronnan sijaan hypään aiheesta toiseen - heittelen ideoita, asetan niitä vastatusten ja katson, mitä syntyy, kertoo Campbell.

Raha ratkaisee, lopputuloksesta viis?

Lokakuussa saa Yhdysvalloissa ensi-iltansa hollywoodilainen Helvetistä-elo-

kuva, jonka ovat ohjanneet veljekset Albert ja Allen Hughes. Gullia esittää Ian Holm ja murhia tutkivaa etsivää Johnny Depp. Suomeen pikkuhitiksi uumoiltu elokuva saapuu marraskuun lopussa.

Campbell suhtautuu Helvetistä-elokuvaan ainakin päällisen puolin stoalaisen tyyneesti. Periaatteena tuntuu olevan: "jos jokin ei ole vallassani, siitä ei kannata murehtia."

- Itse en ole edes nähnyt koko elokuvaa. Yleinen tunne sen katsojilla on kuulemma, että tarinan ilmapiiri on saatu siirrettyä melko hyvin valkokankaalle, mutta yksityiskohdissa mättää. Internetissä käydään aiheesta kiihkeää keskustelua. Minua se ei kuitenkaan pahemmin kiinnosta. Elokuvan tekijät hoitavat hommansa niin kuin hoitavat: minulle sillä on vain rahallista merkitystä.

- Ymmärrän myös hyvin elokuvan tekemisen vaikeutta. Elokuviissa liikkuu niin paljon enemmän rahaa ja tekeminen on niin paljon kollektiivisempää, että riskien ottaminen on hirveän vaikeaa. Eivät Helvetistä-elokuvan tekijät voineet nähdäkseni ottaa samanlaisia riskejä kuin me alkuperäistä sarjakuvaa tehdessämme, Campbell pohtii.

Sarjakuva surffaa taiteellisella aallonharjalla

Ennakkohuhut elokuvaversiosta ovat kuitenkin edistäneet Campbellin uraa tuomalla hänen nimensä esiin, mistä hän on tyytyväinen. Nykyään Campbell kustantaa kaikki sarjakuvansa itse.

Mezomorphosis - page 2.

- Pidän populaarikulttuurin elinvoimaisuudesta. Sarjakuva on lähestynyt kuvataiteita siinä mielessä, että on harvinaista pystyä elättämään itsensä sillä. Siinä mielessä sillä ei kuitenkaan ole väliä, että taiteellisesti sarjakuvassa eletään todella jännittäviä aikoja. Joe Saccin, Chris Waren, Daniel Clowesin ja Posy Simmondsin kaltaisilla tekijöillä on kaikilla oma käsityksensä siitä, mitä sarjakuvaromaani merkitsee. Sacco tekee faktapohjaista sarjakuvajournalismia, Ware lähestyy sarjakuvaa designin kautta ja Clowes luotaa ihmisen sisäisiä tunteja oman rujan kerrontansa kautta. Posy Simmonds puolestaan osoittaa, että sarjakuvassa voi olla rutosti tekstiä - toisin kuin tekemistä opettavat kirjat neuvovat - ja se voi silti toimia.

- Myös uusi sukupolvi on tulossa

kovaa. Brian Biggsin Dear Julia ja Craig Thompsonin Goodbuy, Chunky-Rice ovat molemmat todella lupaavia albumeita. Niissä on kerronnallista tuoreutta, todella paljon lupausta. Kunhan heille kertyy elämäkokemusta, mitä tahansa voi olla odotettavissa! ■

"Alanista on viime aikoina tullut todellinen maagikko. Se näkyy hänen sarjakuvissaankin, positiivisessa mielessä. Niissä on uudenlaista energiaa. Ai uskonko minä itse niihin juttuihin? Heh, enpä taida, mutta Alanille se kyllä tekee hyvää!", Eddie Campbell kertoo virmistellen. Moore esittää aika ajoin julkisesti maagisia performansseja, joita on julkaistu cd-levyinä. Campbell teki toissavuonna Birth Caul -sarjakuvalehden yhden esityksen pohjalta, ja hän valmisteleekin tällä hetkellä toista, Snakes And Ladders -nimistä lehteä.

In 522 bc, the king of Persia, Cambyses II, defeated the Egyptians at Pelusium. Capturing several cats, he used them as Shields. The Egyptians, reluctant to wound their sacred cats, surrendered the city.

The magus, he picked a snake.

"If I'm going to adopt a god, I'd rather start out knowing that it was a glove-puppet."

"my imaginary pal"

"It's a fiction. All gods are fiction. It's just that I happen to think fictions are real. Everything around us was once fiction. Before there was the table, there was the idea of the table."

Mindsweeping - page 4.

